

Csokit igen, főzeléket nem

"Kénytelenek vagyunk azt főzni, amit a gyerekek megesszenek" – hangzott el, talán már sokadszor a panasz a kistérség ételmezevesztőinek részéről azon a fórumon, melyet a közelmúltban a Természet – Egészség – Táplálkozás Közcélú Alapítvány és az ÁNTSZ Városi Intézete szervezett a TSF Pedagógiai Kar Gyakorló Intézményében.

Az Országos Étellemezés és Táplálkozástudományi Intézet két munkatársa, dr. Greiner Erika főosztályvezető főorvos és Szórád Ildikó dietetikus tájékoztatták a térség étellemezésvezetőit azokról a felmérésekről, melyeket a 6-10 éves korú gyermekek körében végeztek itt Szarvason. A felmérésekből kiderül, hogy jócskán lenne mit változtatni ezeken a szokásokon: több gyümölcsöt, zöldséget, teljes kiőrlésű lisztből készült gabonafé-

lét és tejtermékeket, s kevesebb édességet, sőt, tésztát kellene fogyasztaniuk a gyerekeknek.

Az otthoni étkezési szokások hiányosságai miatt még nagyobb fontossága van annak, hogy a közétkeztetés megfelelő legyen – hangsúlyozták a szakemberek. A jelenlévő étellemezésvezetők pedig beszámoltak azokról a gondokról, melyekkel nap mint nap találkoznak az óvodai, iskolai étkeztetésben. Hiába adnak fehér kenyér helyett barnát, hiába készítenek gyakrabban főzeléket, ha a gyermekek nem eszik meg. A szülő pedig – aki fizet az étkezésért –, elégedetlen, mert gyermeke éhesen megy haza.

A szakemberek és az étellemezésvezetők egyetértettek abban, hogy nagyon nagy szerepük lehet(ne) a pedagógusoknak a táplálkozási szokások megváltoztatásában. Többek részéről elhangzott a javaslat, hogy nemcsak az étellemezésvezetők részére kellene ilyen tájékoztatókat szervezni, hanem a pedagógusok számára is.

Tanévzáró sikerek

A legjobbak...
Balról jobbra: első sor: Berndt Judit, Krasznai Eszter, Tóth Zita, Hajdú Nóra
második sor: Gyetvai Anikó, Szvák Nóra, Csikós Edina, Giricz Éva

A Szarvas és Vidéke rendszeres olvasói a 2002/2003-as tanév során többször olvashattak a Vajda Péter Gimnázium és Szakközépiskola tanulóinak szakmai sikereiről. A Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetsége az elmúlt tanév utolsó versenyének döntőjét 2003. május 31-én rendezte Budapesten. Iskolánk tanulóinak közül gépirásból 24 fő, gyorsírából 6 fő, szövegszerkesztésből 13 fő nevezett a versenyre. Az elkészített 43 versenydolgozat közül csupán öt nem érte el a beküldéshez szükséges szintet. A döntőbe az országos rangsor alapján kategóriánként a legjobbak 15-20 tanulóval hívták be.

Május 30-án elindult a „menetrendszerinti” mikrobuszjárat, amely a vajdas gyorskezü lányokat vitte a döntő színhelyére, a budapesti Mórca Zsigmond Szakközépiskolába. A verseny résztvevői már ismerősként üdvözölheték egymást, hiszen szinte mindannyian találkoztak már. Jó érzés volt látni a tanulókat, amikor izgalommal találgatták: vajon most milyen feladatot tűztek ki számukra. Az ország minden tájáról

érkeztek, de egy dolog a gépirás, a szövegszerkesztés és a gyorsírási szeretete és magas szintű ismerete összekötötte őket.

A résztvevőket a szerint sorolták különböző kategóriába, hogy hány éve és heti hány órában tanulják a tantárgyakat. Iskolánk tanulóinak csaknem minden kategóriában szerepeltek. A tanulói szakmai verseny eredményei a következők lettek: Gyorsírásból Berndt Judit 3., Krasznai Eszter 4., Petrás Bernadett 5., Szvák Nóra 11. helyezést ért el. Mindannyian iskolánk 13. évfolyamos ügyintéző titkár szakképzésben résztvevő tanuló. Gépirásból Berndt Judit és Csikós Edina (11. A) a középmezőnyben végeztek.

Kiemelkedő sikereket értek el versenyzőink szövegszerkesztésből, ahol minden kategóriát vajdas diák nyert meg. Így a tárgyat egy éve tanuló Csikós Edina 1., Tóth Zita (11. A) 2., Hajdú Nóra (11. A) 4. helyezést ért el. A két éve tanuló csoportjában Giricz Éva (12. A) állt a dobogó tetejére, Gyetvai Anikó (12. A) a harmadik lett. A három éve tanuló közül Szvák Nóra kimagasló teljesítmé-

nyével nyerte a versenyt. Szorosan mögötte a 2. helyen végzett Krasznai Eszter. Rangsorolták a versenyben résztvevő iskolákat is a tanulóik által nyújtott teljesítmények összesítésével. Nem szégyenkezhetünk, hiszen gyorsírásból a csapatversenyben az 1., gépirásból a 7. (37 iskola közül), szövegszerkesztésből pedig a 2. helyet foglalta el a Vajda Péter Gimnázium és Szakközépiskola csapata.

Az eredmények ismeretében megnyugvással állapíthatjuk meg: tanítványaink ismét dicsőséget szereztek iskoláinknak, városunknak. Bizunk benne, hogy az „utánpótlás” – hiszen a versenyzők nagy része a 11-12. évfolyamosok közül került ki – folytatja az „elődök” sikereit.

Az elmúlt tanév szakközépiskolai eredményeit összegezve bátran megállapíthatjuk: iskolánk neve fogalomná vált az ügyviteli szakterületi versenyeken. Jelenlétünk az ország több száz képző intézménye között tiszteletet és megbecsülést vált ki. Büszkéek vagyunk tanítványainkra!

Tóthné Jansik Erzsébet

Szentandrási Nyár

Szentandrási Nyár címmel rendez kulturális és szórakoztató programot Békésszentandrási Barát Szövetsége (közösen a Békéssy János Hagyományörző Egyesülettel valamint a Békésszentandrási Amatőr Művészek Alapítványával) 2003. július 5-én, szombaton, a Szentandrási-Ligetben

A tervezett programok:

- 9 órától Képzőművészeti kiállítás és vásár
- 10 órától Játékos foglalkozás gyermekek számára (póni-lovaglás)
- 14 órától BBSZ-találkozó
- 16 órától A Sutyombazsenek és a Gyomaendrődi Néptáncgyűjtés műsora
- 19 órakor Tombolasorsolás
- 20 órától Zenes mulatság
- 22 órakor Tűzijáték

A rendezvényt egyidőben látható Lóránt János Demeter, Munkácsy-díjas, Erdemes Művész korai alkotásából (1956-65) összeállított, árusítással egybekötött kiállítása. A nap folyamán büfé és étkezési lehetőség áll a vendégek rendelkezésére.

Mindenkit szeretettel várnak a rendezők.

Mit kell tudnunk a parlagrafűről?

Az összefoglalót készítette prof. Dr. Nékám Kristóf, a Magyar Allergológiai és Klinikai Immunológiai Társaság elnöke

A parlagrafű Magyarországon nem őshonos növény, rohamos hazai terjedése kevesebb, mint száz évre tehető.

Miután nincs természetes biológiai ellensége nálunk, a klimatikus viszonyok (téli a fagymentes napok alacsony száma, később a meleg, száraz időjárás) nem gátolják növekedését a legtöbb kultúránövényünkkel szemben; illetve a művelésből kivont, gazdátlan, elhanyagolt földterületeken vagy településrészekeken megfelelő viszonyokat talál.

Igy érthető gyors terjedése, és – megfelelő ellenakciók nélkül – sajnos várható, hogy Magyarország teljes területén magas „fertőzöttség” lesz néhány éven belül. 2002-ben 5.400.000 hektáron volt kimutatható védekezés előtt. A mentesítésre több lehetőség is van, de nincs egyetlen, mindenütt eredményesen használható eljárás.

A biológiai módszerek (olyan növény vagy állat fajok betelepítésével, amelyek bármilyen úton, de gátolják növekedését, szaporodását) jelenleg nem jönnek szóba, többek között bizonytalan eredményük és hosszú távú kiszámíthatatlanságuk miatt sem.

A vegyszeres irtás elsősorban nagyobb, összefüggő területeken költséghatékony, nagymennyiségű előzetes, részben koordinált szervező munkát és pénzt igényel, amelyek feltételei várhatóan csak a későbbiekben állnak rendelkezésre. Ez az eljárás természetesen kizárólag szakértő kezébe való.

A leghatékonyabb, bár előmunka igénye miatt kisebb terü-

leteken érvényesülő mentesítési lehetőség a mechanikai irtás: a gyomlálás, a tövek kihúzása (korábbi időben, kisebb méretű területeken, kisebb méretű gépekkel). Kesztőben kell végezni! vagy a talajszint, gyökérnyaki sarabolás (ezek a növények nem tudnak újra hajtani), illetve később a kapálás, kaszálás.

A kaszálást a legtöbb helyen legalább egyszer meg is kell ismételnünk, mert az igen alacsonyan elágazó rügyekből, első oldalhajtásokból, amelyeket éppen a talajhoz való közelségük miatt a kasza nem ér el teljesen, további hajtások fejlődnek. Ezért a már mentesített területek utóellenőrzése is szükséges 3-4 hét múlva. Sűrűbb állományban, amelynek virágpor termelő képessége meghaladja a ritkább állományú parlagrafűves területekét, szintén ez a célravezető mechanikus módszer. A mechanikus módszerek alkalmazásakor megoldandó az eltávolított növények elszállítása és feldolgozása, elsősorban komposztálással.

A parlagrafű növény eltávolítására a legalkalmasabbak a pollenszórás megkezdését megelőző napok, hetek lennének, ami nem teljesen egységes dátum országsszerte, de a mentesítő akciók közösen, egyidejűleg szervezve érik el a legnagyobb hatást.

Hazánkban a tél erejétől, hosszától függően általában március végén indul meg a parlagrafű kelése, amely április-májusban éri el a csúcst, de kisebb intenzitással egészen az őszi fagyokig tarthat. Ezért, ha az eltávolítás túl korán történik, újkeelés és a növény rendelkezésére álló idő hosszától függően akár újabb növénypor szórás is

várható a már egyszer mentesített területen. Intenzív növekedés júniusra, július elejére tehető, az első pollenszemcsék július közepé táján várhatók a csapadékok.

A virágzás megkezdése után a pollenek hatásának már koncentráltan, fokozottan lesz kitéve az, aki a mentesítést végzi. Különösen a kézi mentesítés (egészen közel a pollentartalmú porzós részekhez) járhat azzal a veszéllyel, hogy ismert tüneteket súlyosít vagy ki is válthat friss tüneteket olyanokban, akik már kapcsolatba kerültek a parlagrafű pollennel, de nem voltak tünetek. Ebben a helyzetben az arc (orr, száj) maszk már nem nyújt megfelelő szűrő hatást.

Intenzív pollenszórás és ezzel együtt a parlagrafű allergiás betegek tömeges jelentkezése a háziorvosi és már szakorvosi hálózatokban július végére és augusztus egészére tehető, de később is tart. Augusztus végétől új betegek jelentkezése elsősorban olyan körből várható, akik parlagrafű-mentes helyről térnek vissza, a már ismert betegek közül azok keresik fel ismételtlen a rendelőket, akiknek az addig alkalmazott gyógyszerek nem hozták meg a kívánt tünetcsökkentést, életminőség javulást.

Fentiekre figyelemmel Szarvas Város Jegyzője felhívja a földtulajdonosok, földhasználók figyelmét arra, hogy a növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. tv., valamint Szarvas Város Önkormányzatának a környezet védelméről szóló 38/2000. (XI. 16.) rendelete értelmében folyamatosan gondoskodjanak a használatukban lévő földterületek gyommentesítéséről, parlagrafű-mentesítéséről.

Beszámolt a Várostervezés, bonyolítás, ellenőrzés

Tervezés, bonyolítás, ellenőrzés

Talvay gazdálkodásáról, valamint ideai feladatairól számolt be a képviselő-testület előtt a részben önkormányzati tulajdonú Szarvas-várostervező Kft. A cég ügyvezetője Janurik György beszámolójából az derült ki, hogy a 2000. júliusában alakult Kft. eddigi munkája megfelel a létrehozása céljának.

A Kossuth utcai fürdő rekonstrukciójának is a Várostervező Kft. a műszaki ellenőre

Szarvas Város Önkormányzatának eddig 38 beruházásánál látta el a koordinálási, bonyolítási feladatokat az építkezések előkészítési fázisától az átadásig illetve a garanciális eljárásig. Jelenleg a Zrinyi utcai bérházak, a Róza Ferenc utcai bérházak építésénél, a 2000 adagos napközi felújítási korszerűsítési terveit, a Piac utcai gyógyfürdő bővítésénél,

alatti okmányiroda átalakításánál, az önkormányzati üdülő átalakításánál, a Vajda Péter Művelődési Központ bővítésének terveit.

Eves gazdálkodásuk 2002-ben 1 millió 783 ezer forint eredményt mutat, erre az évre hasonló nagyságrendű összeget terveztek, 1 millió 600 ezer forintot. Janurik György a továbbiakban elmondta, hogy az összesen három szakembert alkalmazó Kft. nagyon sok esetben – főleg nagyobb tervezési munkáknál – kényszerül külső szolgáltatásokat igénybe venni, ezért nagyok a kiadásai. Az ügyvezetővel együtt mindössze két üzemmérnök és egy műszaki munkatárs dolgozik a cégnél. Tervezik, hogy egy építéssel és egy gépéssel bővítik a csapatot, de mindaddig nem találtak megfelelő embereket ezekre az állásokra.

Jónak mondhatók a munka tárgyi feltételei, rendelkeznek megfelelő számítógéppel, fénymásolóval, fax-készülékkel, irodabútorral.

A képviselők a beszámoló el fogadták az ügyvezetőnek azzal a javaslatával, hogy a további fejlesztések érdekében az elmúlt évi eredmény összegét helyezték tartalékba, ne fizessenek osztalékot.